

Gyakorlati tanácsok

a biológiai terápiához

Magyar Reumatológusok Egyesülete

Magyar Reumatológiai Szakdolgozók Egyesülete

A Magyar Reumatológia Haladásáért Alapítvány

MRA

Bevezetés

A reumatológiai betegségek világszerte kiemelkedő és egyre növekvő népegészségügyi problémát jelentenek, hazánkban a lakosság kb. 0,5-1%-a szenved a gyulladós ízületi kórképek valamelyikében. Ez komoly terhet ró az egyénre, a családra és a társadalomra egyaránt. Ennek oka nemcsak a betegségek nagy számában, hanem az általuk okozott tartós életminőség-romlásban, rokkantságban és keresőképtelenségben, valamint az extrém magas költségekben is keresendő. (Poór, 2008)¹

Jelenleg a biológiai terápia a legmodernebb és leghatékonyabb kezelési mód a gyulladós reumatológiai betegségek kezelésében. Mivel biológiai, géntechnológiai úton előállított anyagokat (fehérjéket) tartalmaz ezért az ára is igen magas, havi költsége többszáz ezer forint, melyhez a betegek OEP finanszírozással, ingyen juthatnak hozzá.

Jelenleg hazánkban 21 biológiai terápiát végző központ működik. Az itt dolgozó orvosok és ápolók magas szakmai tudással és felkészültséggel rendelkeznek a biológiai kezelések biztonságos és hatásos kivitelezéséhez.

Ugyanakkor számos felmérés alátámasztotta, hogy a betegséget kellően ismerő, a kezelésben aktívan résztvevő beteg gyorsabban és eredményesebben gyógyul, vagy ha a teljes gyógyulást a betegség természete nem is teszi lehetővé, előrehaladása biztosan megállítható, és jobb életminőség, vagy akár teljes értékű élet biztosítható. (Szekanecz, Surányi, 2010)²

Ez a cél vezérelt bennünket ezen interaktív klubasztal megalkotásában. Bízunk abban, hogy Betegeink érdeklődéssel használják ki az asztal nyújtotta lehetőségeket az ismereteik bővítésére, valamint alkalmat nyújt az asztal az egymás közötti beszélgetésekre, a tapasztalatok megbeszélésére.

Segítünk továbbá Betegeinknek abban, hogy az ismeretek elsajátításán túlmenően, a felmerülő kérdéseiket osszák meg a biológiai terápiás kezelést végző munkatársainkkal, orvosainkkal, illetve az ápolókkal.

Ehhez kíván segítséget nyújtani ez az interaktív klubasztal. Reméljük, hasznos információkat nyújthatunk általa.

Kérjük, hogy további felmerülő kérdéseivel forduljon hozzánk bizalommal!

---

¹ Poór, Gy. (2008) Áttörő biológiai terápia a reumatológiában Világgazdaság Online 2008. 12. 17.

² Szekanecz Z. & Surányi P. (2011) Reumatoid artritiszes betegek kézikönyve. Springer Kiadó, Budapest

A biológiai terápiás készítmények szállítása

- ✎ A legnagyobb gondos odafigyelés mellett szállítsa a rendelőlől az otthonáig, a biológiai terápiás készítményt.
- ✎ A biológiai terápiás injekció az erre a célra rendszeresített, jégakkumulátorral ellátott hűtőtáskában szállítható, különösen meleg időben.
- ✎ Gondoljon felelősséggel arra, hogy az injekció igen drága, és ne pazarolja azt!

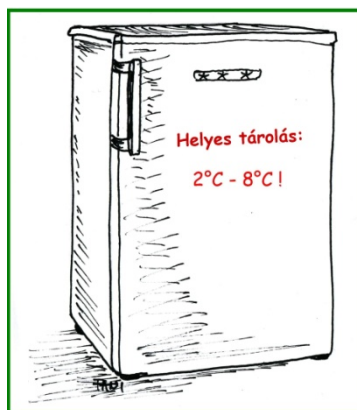
Kérjük, hogy további felmerülő kérdéseivel forduljon hozzánk bizalommal!

A biológiai terápiás készítmények tárolása

- ☞ A gyógyszerrel teli fecskendőt gyermektől elzárva, hűtőszekrényben kell tárolni a dobozon feltüntetett hőmérsékleti tartományban (2°C-8°C fok) között.
- ☞ Ha bizonytalan a hűtőszekrény hőmérsékletében, akkor ajánlott hűtőhőmérő használata, melynek ára kb. 750-1400 Ft.
- ☞ Tartsa az injekciót az eredeti csomagolásban!
- ☞ Tárolja az injekciókat a hűtőben elhelyezett élelmiszerektől elkülönítetten, külön polcon, vagy egy erre a célra rendszeresített fedett tároló dobozban (pl. egy régi fagylaltos dobozban).
- ☞ Soha ne tárolja az injekciót a fagyasztóban!
- ☞ Ha áramkimaradás volna:
  - Ne távolítsa el az injekciót a hűtőszekrényből!
  - Ne nyitogassa a hűtőszekrény ajtaját! (A hűtőszekrény még kb. 2-4 órán át folyamatosan a hűtési hőmérsékletet biztosítja.)
- ☞ Ha aggályai vannak afelől, hogy az injekció tárolása nem megfelelő volt (fagyott, vagy leolvadt hűtőszekrény miatt), akkor ne dobja el az injekciót, hanem kérje orvosa vagy az ápoló tanácsát!
- ☞ Ne dobja el az injekciót akkor sem, ha az hibás, vagy a gyógyszer elszíneződött, zavaros, pehelyszerű kicsapódásokat észlel. Lépjen kapcsolatba orvosával, vagy ápolójával, és vigye vissza az el nem használt eszközöket.

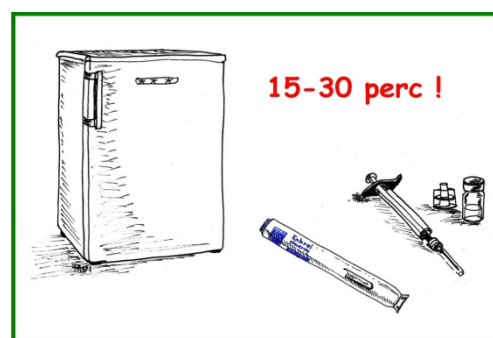
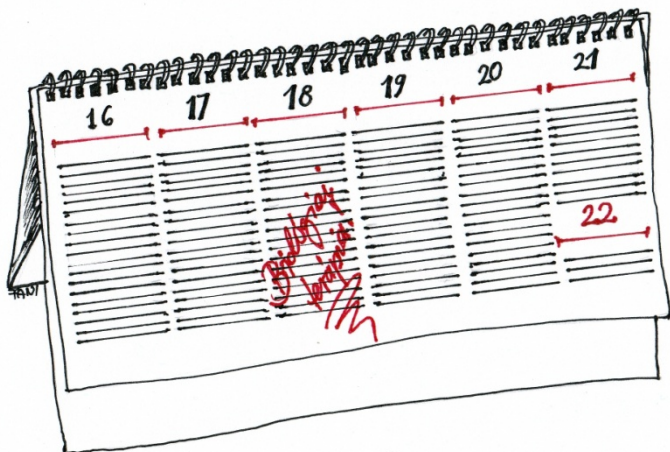
Kérjük, hogy további felmerülő kérdéseivel forduljon hozzánk bizalommal!

Teendők biológiai terápiás készítmények alkalmazása előtt

- ☞ Lehetőleg a hét azonos napján adja be az injekciót (esetleg egy-egy nap eltérés megengedett).
- ☞ Felhasználás előtt ellenőrizze a dobozon és a fecskendőn lévő lejárat dátumot.
- ☞ Beadás előtt ellenőrizze a fecskendőben lévő oldat átlátszóságát, annak színtelennek kell lennie, és szabad szemmel látható részecskéket nem tartalmazhat.
- ☞ Miután a hűtőszekrényből kivette a fecskendőt, hagyni kell időt (kb. 15-30 percet) arra, hogy szobahőmérsékletre melegedjen a beadandó anyag.
- ☞ A tisztálkodás, fürdés utáni időpontot válassza ki az injekció beadásához (akkor a legtisztább a test).
- ☞ Nyugodt körülmények között végezze az öninjekciózást.
- ☞ Bőrfertőtlenítéshez a dobozban található fertőtlenítő lapocskát használja.
- ☞ A tanult módon adja be a készítményt magának.

Kérjük, hogy további felmerülő kérdéseivel forduljon hozzánk bizalommal!

A biológiai terápiás készítmények felhasználása során keletkezett veszélyes hulladék kezelése

- ☞ A veszélyes hulladékdobozt gyermekektől elzárva kell tárolni.
- ☞ A fecskendő végén lévő tűre nem szabad visszatenni a tűvédő kupakot.
- ☞ A veszélyes hulladékgyűjtő dobozba csak a fecskendőt, vagy a tollat (pent) tegye.
- ☞ A veszélyes hulladékdobozt ne tömjük meg olyan anyagokkal, amelyeket háztartási hulladékként is kezelhetünk, pl. bőrfertőtlenítő lapocskát, perforált fecskendőtartó dobozt, tűvédő kupakot.
- ☞ A megtelt dobozt lezárva, biztonságos körülmények között szállítsa a leadóhelyekre, vigyázva saját és mások biztonságára és testi épségére!
- ☞ A lehetséges veszélyes hulladék leadóhelyek:
  - biológiai terápiás centrumok, ahol a készítményt kapta,
  - háziorvosi rendelő,
  - gyógyszerár.

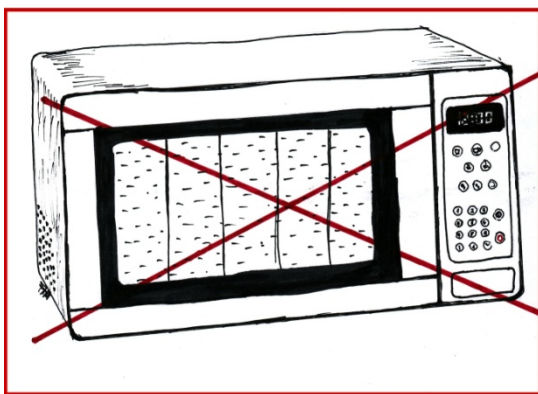

Kérjük, hogy további felmerülő kérdéseivel forduljon hozzánk bizalommal!

Fontos biztonsági információk a biológiai terápiás készítmények használóinak!

- ☞ Bármilyen fertőzés, láz, a testen található fekélyes bőrelváltozás vagy nyílt seb esetén tilos beadni az injekciót!
- ☞ Tilos beadni lejárat szavatosságú gyógyszert!
- ☞ Tilos felhasználni elszíneződött, szabad szemmel szemcséket tartalmazó készítményt!
- ☞ Tilos beadni kint felejtett, nem megfelelő hűtési körülmények között tárolt készítményt!
- ☞ Tilos lefagyasztani, fagyasztószekrényben tárolni a gyógyszerrel teli fecskendőt!
- ☞ Nem szabad felmelegíteni a fecskendőben vagy tollban (penben) lévő gyógyszert!
- ☞ Tilos mikrohullámú sütőben, vagy forró vízben felmelegíteni a gyógyszert!
- ☞ Tilos még egyszer felhasználni a fecskendőt és a tűt!

Kérjük, hogy további felmerülő kérdéseivel forduljon hozzánk bizalommal!

**Tájékoztassa kezelőorvosát és/vagy az
ápolóját,**

**ha az alábbiak bármelyike
az Ön biológiai terápiás kezelése alatt
fennáll, illetve megjelenik:**

- ☞ Kiderül, hogy TBC-ben szenved, vagy TBC-ben szenvedő beteggel találkozott!
- ☞ Ha várandós vagy várandóságot tervez!
- ☞ Ha kiderül, hogy gyulladáscélú bélbetegsége van!
- ☞ Ha Önnél cukorbetegség alakult ki!
- ☞ Ha kiderül, hogy vírusos májgyulladás van vagy volt.
- ☞ Ha olyan külföldi utazást tervez, ahol nagyobb gyakorisággal fordulnak elő a fent említett és más eredetű fertőző megbetegedések!
- ☞ Ha Önt bármilyen védőoltásban szeretnék részesíteni!
- ☞ Ha kiderül, hogy Önnél rosszindulatú daganatos megbetegedése van!
- ☞ Ha szív és érrendszeri megbetegedése alakult ki!
- ☞ Ha vesekárosodás alakult ki Önnél!
- ☞ Ha meglévő, bőrön található elváltozásai (anyajegyek!) száma és mérete megváltozik, illetve új bőrelváltozás jelentkezik (pl. pikkelysömör, övsömör)!

További jó tanácsok!:

- ☞ Ha bárki bármilyen gyógyszert szeretne Önnek beállítani, előtte feltétlenül közölnie kell, hogy biológiai terápiában részesül!
- ☞ Az újonnan kapott gyógyszerről tájékoztassa kezelőorvosát, aki biológiai terápiában részesíti Önt.
- ☞ Fontos, hogy merjen elmondani minden lényeges eseményt, amely Önnel történt, mert az esetlegesen felmerülő problémák esetén csak így tudunk segítséget nyújtani.

Kérjük, hogy további felmerülő kérdéseivel forduljon hozzánk bizalommal!

Szerzők:

*Csernus Mariann
tanársegéd*

Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar Ápolástan Tanszék

*Dr. (jur.) Domján Andrea
egészségügyi menedzser
MRSZE elnöke*

DEOEC Belgyógyászati Intézet Reumatológiai Tanszék

*Hudoba Mihályné
diplomás ápoló
MRSZE Oktatási Bizottság*

Illusztrációkat készítette:

*Focht Anita
diplomás ápoló
Selye János Kórház, Komárom*